

Մանիֆեստ
Մեծահասակների
ուսումնասիրությունը
21-րդ դարում

EUROPEAN ASSOCIATION FOR
THE EDUCATION OF ADULTS

Սովորելու ուժն ու բերկրանքը

Մեծահասակների կրթության եվրոպական ասոցիացիան (ՄԿԵԱ) այս մանիֆեստով առաջարկում է ստեղծել սովորող Եվրոպա՝ այնպիսի Եվրոպա, որն ի վիճակի է շարժվել դեպի ապագան դրական լիցքերով՝ տիրապետելով բոլոր անհրաժեշտ հմտություններին, գիտելիքին ու կարողություններին: Մենք առաջարկում ենք համաեվրոպական միասնական ջանքերն ուղղել նման առաջընթացին, ինչպես նաև գիտելիքահենք հասարակության ստեղծանք, որը կարող է հաղթահարել մեր ժամանակի մարտահրավերները: Նման մոտեցումը պահանջում է, որ արդեն իսկ մեծահասակների կրթությանն ուղղված կայուն ներդրումներ կատարվեն եվրոպական, ազգային, շրջանային և տեղական մակարդակներում: Նման ներդրումը կփոխհատուցվի երկարաժամկետ կտրվածքով՝ մրցունակության, բարեկեցության, առողջ բնակչության, զարգացման և այլ ոլորտներում:

Մեծահասակների կրթության միջոցով հնարավոր է կյանքն ու հասարակությունը դեպի լավը փոխել: Այն մարդու իրավունք և համընդհանուր արժեք է: Ներկայումս Եվրոպական քաղաքականության հիմնական ռազմավարությունը Մեծահասակների ուսումնառության Եվրոպական Օրակարգն է, որն իրականացվում է անդամ պետությունների մակարդակով՝ ազգային համակարգողների կողմից: ՄԿԵԱ-ի կարծիքով անհրաժեշտ է ոչ միայն կատարելագործել Օրակարգը, այլև հավելյալ քայլեր ձեռնարկել: Այս մանիֆեստը կուրվագծի, թե որը կլինի մեծահասակների կրթության ներդրումը եվրոպական մի շարք քաղաքականություններում: Այդուհանդերձ, հարկ է նշել, որ նման մոտեցումը հանրային լուրջ ներդրումներ է ակնկալում մեծահասակների կրթության կազմակերպությունների և մեծահասակ սովորողների ուղղությամբ:

Շատ որոշում կայացնողներ, գործարարներ և քաղաքացիներ տեղյակ չեն, թե մեծահասակների

կրթությունը որքանով կարող է նպաստել հասարակական, տնտեսական և անձնական մարտահրավերները լուծելու գործին: Այս պատճառով ՄԿԵԱ-ն առաջարկում է Մեծահասակների ուսումնառության եվրոպական տարի, որը կբարձրացնի մեծահասակների կրթության մասին իրազեկվածությունը Եվրոպայում: Տարվա կարգախոսը կլինի «Սովորելու ուժն ու բերկրանքը»: Մի կողմից մենք ցանկանում ենք ընդգծել մեծահասակների կրթության տրանսֆորմատիվ ազդեցությունը, իսկ մյուս կողմից՝ ուսանելու դրական փորձը: Շատերը սովորելու նկատմամբ բացասական վերաբերմունք ունեն դպրոցում ունեցած վատ փորձի պատճառով: Ունանք էլ կարծում են, թե վերապատրաստումը ևս մեկ փորձություն է, որը պետք է հաղթահարել կյանքում հաջողության հասնելու համար: ՄԿԵԱ-ն նպատակ ունի ընդգծել սովորելու դրական կողմը որպես ընդհանուր մոտեցում և որպես սովորելը չկարևորողներին գրավելու միջոց:

Մարտահրավերներ և պատասխաններ

Մեծահասակների կրթությունը կարևորագույն գործիք է ներկայումս Եվրոպայում առկա հիֆուսական մարտահրավերները հաղթահարելու համար: Եվրոպայում աճում է անհավասարությունը ոչ միայն մարդկանց, այլև երկրների ու շրջանների միջև: Եվրոպական երկրների ավելի ու ավելի շատ քաղաքացիներ կարծես հարցականի տակ են դնում եվրոպական արժեքները՝ քվեարկելով այլատյաց և հակաեվրոպական արժեքներ քարոզող կուսակցությունների օգտին, իսկ երիտասարդների որոշ փոքր խմբեր այնքան արմատական են դառնում, որ դիմում են ահաբեկչական գործողությունների: Շատ երկրներում և շրջաններում գործազրկությունը (հատկապես երիտասարդների շրջանում) շատ բարձր է: Աճող թվայնացումը նպաստում է այս իրավիճակին, բայց միևնույն ժամանակ աշխատողներից, քաղաքացիներից և սպառողներից նոր հմտություններ և կարողություններ է պահանջում: Միգրացիան և

ժողովրդագրական փոփոխությունները ձևափոխում են Եվրոպայի բնակչության պատկերը: Մարդիկ երկար են ապրում և այդ իսկ պատճառով ուզում են ավելի երկար ակտիվ ու առողջ լինել: Մեզ անհրաժեշտ է նաև միգրանտների թվի աճ, որը, սակայն, ինչ-որ չափով հակադրության մեջ է գործազրկության մակարդակի և աճող այլատյացության հետ: Վերջերս Եվրոպան առերեսվեց փախստականների ահռելի ներհոսքի հետ, ինչը եվրոպական երկրների համար առաջ բերեց հսկայական մարտահրավերներ: Մի կողմից սա առաջացրեց Եվրոպայի քաղաքացիների աջակցության, իսկ մյուս կողմից՝ աստվածության և խտրականության ալիքներ: Կլիմայի փոփոխությունը և բնապահպանական այլ մարտահրավերները շարունակում են սպառնալ Եվրոպայի ապագային և պահանջում են ավելի կայուն տնտեսություն, հասարակություն և ապրելակերպ: Մեծահասակների կրթությունն այս հարցերից շատերին

դրական պատասխան է տալիս: Այն կարող է օգտակար լինել ինչպես անհատին, այնպես էլ հասարակությանն ու տնտեսությանը:

Մենք ցանկանո՞ւմ ենք նորարարական, ավելի հավասար, կայուն Եվրոպա, որտեղ քաղաքացիները մասնակից են ժողովրդավարությանը, որտեղ մարդիկ արդյունավետ ապրելու և աշխատելու համար ունեն հմտություններ և գիտելիք և մասնակցում են մշակութային և քաղաքացիական գործընթացներին երիտասարդ տարիքից մինչև խոր ծերություն:

Այս փաստաթղթում ՄԿԵԱ-ն ներկայացնում է փաստարկներ, ուսումնասիրություններ, օրինակներ և սովորողների պատմություններ, որոնք պարզաբանում են մեր դիրքորոշումը:

Ակտիվ քաղաքացիություն, ժողովրդավարություն և մասնակցություն

ՄԿԵԱ-ն և նրա անդամները հավատարիմ են Եվրոպային և եվրոպական արժեքներին: Մենք հավատում ենք, որ միջմշակութային շփումներն ու համագործակցությունը կարևոր գործոններ են այնպիսի Եվրոպայի համար, որտեղ առաջնային են հարգանքը, մասնակցությունը և միասնականությունը:

Մեծահասակների կրթության շատ կազմակերպություններ ձևավորվել են ազատական շարժումների արդյունքում (բանվորների, կանանց կամ կրոնական կազմակերպություններ): Ներկայումս ևս մեծահասակների կրթությունը տրամադրում է գիտելիք և անհրաժեշտ հմտություններ ժողովրդավարություն և

քաղաքացիական դիրքորոշումը զարգացնելու համար: Բացի այդ, մեծահասակների կրթությունը կարող է ամրապնդել քաղաքացիական հասարակությունը և նոր լիցք հաղորդել:

Եվրոպայում արմատական հայացքների աճը ցույց է տալիս, որ ժողովրդավարական արժեքները, հանդուրժողականությունն ու հարգանքը վերահաստատման կարիք ունեն: Միջմշակութային և միջկրոնական երկխոսությունները կարող են մեծ դեր խաղալ այդ գործընթացում: Մեծահասակների կրթությունը կարող է զարգացնել ժողովրդավարությունը, ակտիվացնել կենսունակ քաղաքացիական

հասարակության թափանցիկությունն ու առաջընթացը, ինչպես նաև աջակցել քննադատական մտածողությանն ու հզորացմանը:

Մեծահասակների մրցունակության միջազգային գնահատման ծրագրի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ հստակ փոխկապակցվածություն կա վստահության և քաղաքական ազդեցության ու հմտությունների մակարդակի միջև: Որքան քիչ են մարդու տարրական հմտությունները, այնքան ավելի ցածր է ինստիտուցիոնալ կառույցների հանդեպ վստահությունն ու հավատն առ այն, որ կարելի է անհատական մակարդակում ազդեցություն ունենալ:

Այն մարդիկ, ովքեր մասնակցում են մեծահասակների կրթությանը, ավելի հաճախ են կամավորություն անում:

Լավագույն փորձի օրինակ

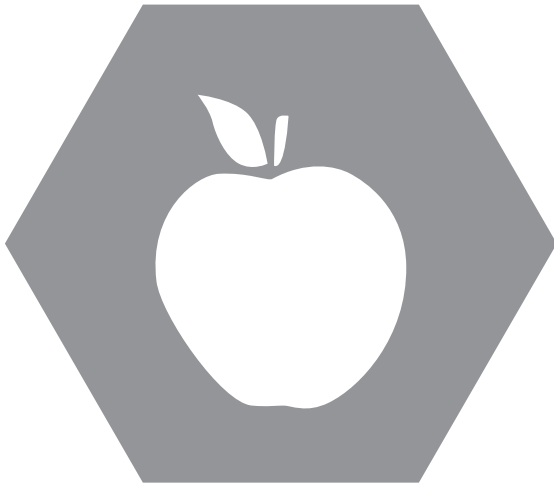
Ռումինիայում «Առաջնայինը քաղաքացիներն են» ծրագիրը ամբողջ երկրում զգալի ազդեցություն ունեցավ փոքր համայնքների՝ մասնավորապես գյուղական համայնքների համար: Ծրագիրը ջանում է քաղաքացիներին տալ ձայնի իրավունք՝ որոշելու, թե ինչն է առաջնահերթ իրենց համայնքի համար: Այն նաև սովորեցնում է նրանց այնպիսի լուծումներ գտնելու հմտություններ, որ կարող են իրականանցվել հենց քաղաքացիների կողմից: Միասին նրանք վեր են հանում համայնքային խնդիրները, բարձրաձայնում են դրանցից առաջնայինները և համագործակցաբար մշակում են գործողությունների ծրագրեր: «Առաջնայինը քաղաքացիներն են» ծրագրի արդյունքը մեծապես գերազանցեց նախնական սպասելիքները: Արդյունքում մարմինները սկսեցին ընկալվել ոչ միայն որպես որոշում կայացնողներ, այլ նաև որպես համայնքը զարգացնելու գործընկերներ: Հարց է առաջանում՝ ի՞նչ պետք է անել, և մենք ինքներս ի՞նչ կարող ենք անել մեր և մեր համայնքի համար:

Լավագույն փորձի օրինակ

Շվեդական Իբն Ռուշդ իսլամական ուսումնասիրությունների ասոցիացիան իրականացնում էր խաղաղությանը միտված ծրագիր: Երկրի բոլոր շրջաններից երիտասարդ մահմեդականներ դարձել էին խաղաղության գործակալներ: Նրանք ստացել էին գիտելիք և հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են խաղաղության ինդիքների, բռնության դեմ պայքարի և մարդկային իրավունքների թեմաներով աշխատելու համար: Ծրագրի նպատակն է պայքարել իսլամաֆոբիայի դեմ (վախ և թշնամություն իսլամի հանդեպ), որն առկա է հիմնականում արևմուտքի հասարակության շրջանում, ինչպես նաև մահմեդականների շրջանում տարածված արևմտաֆոբիայի դեմ, որն արտացոլվում է արևմուտքի հանդեպ՝ վախի և թշնամության դրսևորումներում: Հիմնադրվեց մահմեդական խաղաղության շարժման հիմնադրամը:

Տվյալներ հետազոտություններից

Հանրային համախմբման տեսանկյունից կրթությունը կարող է կարևոր դեր խաղալ՝ նպաստելով վստահությանը, քաղաքացիական համագործակցությանը և հանցագործության ավելի ցածր մակարդակին: Անհատի ներգրավվածությունը կրթության մեջ կանխատեսում է նաև նրա ներգրավվածությունը հասարակական կյանքում, քանի որ ինչքան շատ է սովորողը ներգրավված իր կրթության մեջ, այնքան ավելի պատրաստակամ է հասարակական կյանքում դրական դեր ունենալուն: Մեծահասակների կրթությունը հանգեցնում է նաև ռասսայական հանդուրժողականության բարձրացմանը և ավելացնում ընտրական գործընթացներում մասնակցության հավանականությունը: Փրեսթոնը վերլուծում է մեծահասակների կրթության ազդեցությունը մարդկանց հասարակական կյանքի և արժեքների ձևավորման վրա: Նա գտնում է, որ կրթությունը կարող է ազդեցություն ունենալ անհատի ֆորմալ և ոչ ֆորմալ հանրային մասնակցության վրա: Ինչ վերաբերում է ոչ ֆորմալ մասնակցությանը, ապա դա օգնում է անհատներին հիմնել, պահպանել, վերականգնել և հաստատել հանրային ցանցեր: Բացի այդ, կրթությունը կարող է ազդել արժեքների ձևավորման վրա: Այսպես օրինակ, հարցվողները խոսել են այն մասին, թե ինչպիսի ազդեցություն է ունեցել կրթությունը հանդուրժողականության, փոխըմբռնման և հարգանքի վրա: Քաղաքացիական և հանրային ներգրավվածությունը որպես կրթության արդյունք վերլուծվել է Տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման կազմակերպության կողմից:

Կյանքի հմտություններ անհատների համար

Մեծահասակների կրթությունը կարող է բազմաթիվ հմտություններ և գիտելիք տալ՝ հանգեցնելով բազմաթիվ արդյունքների և նպատակների, այդ թվում՝ տարրական հմտությունից մինչև լեզվի ուսուցում, ժամանցային դասընթացից մինչև մասնագիտական ուսուցում, ընտանեկան կրթությունից մինչև առողջապահություն:

Սրանք հմտություններ են, որոնք օգտակար կլինեն անհատներին իրենց ողջ կյանքի ընթացքում: Մակայն ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ ոչ միայն ինքնին կրթությունն է կարևոր մարդկանց համար: Մեծահասակների ոչ ֆորմալ կրթությանը մասնակցելը ունի մի շարք այլ առավելություններ: Այն կարող է կյանքեր փոխել և

տալ նոր հնարավորություններ ու նոր աշխատանք, ուղի հարթել դեպի ֆորմալ կրթություն, դպրոցական կրթությունը կիսատ թողածին վերադարձնել դպրոց, օգնել ծնողներին երեխաների հետ շփուփներում, ակտիվացնել մարդկանց ստեղծագործական ու մշակութային ձիրքերը և սովորեցնել ավելի առողջ ապրելակերպ:

Տվյալներ հետազոտություններից

Առկա տվյալները ցույց են տալիս, որ մեծահասակ սովորողները բազմաթիվ առավելություններ են ստանում մեծահասակների կրթությունից: Նրանք ֆիզիկապես ավելի առողջ են և վարում են ավելի առողջ ապրելակերպ: Նրանք ստեղծում են հասարակական նոր կապեր և իրենց ընկալմամբ ավելի բարեկեցիկ են: Բացի այդ, մարդիկ, ովքեր մասնակցում են մեծահասակների լիբերալ կրթությանը, ավելի ոգևորված են մասնակցել ցկյանս կրթությանը և այն տեսնում են որպես իրենց կյանքը բարելավելու միջոց: Այդ արդյունքների մասին տեղեկանում ենք տարբեր ոլորտների կրթվողների կողմից՝ լեզվի, արվեստի դասընթացներից մինչև սպորտի և քաղաքացիական կրթության մասնակիցներից: Կրթության ցածր մակարդակով մարդիկ մեծահասակների կրթությունից ավելի շատ առավելություններ են ստանում:

Լավագույն փորձի օրինակ

Մելը Միացյալ Թագավորությունից է: Նա ավելի քան տասներեք տարի ագորաֆորիա ուներ: 2007 թվականի սեպտեմբերին նա իր մեջ համարձակություն գտավ և անդամագրվեց գրաճանաչության դասընթացի: Չնայած ծայրահեղ նյարդային վիճակին՝ նա սկսում է հաճախել դասընթացների՝ հասկանալով, որ օրեցօր իր համար ավելի է հեշտանում այդ դասընթացներին հաճախել: Մելը շատ ոգևորված էր Հուլ կրթական կենտրոնի դասընթացներով: Նա հանձնում է սկսնակների երրորդ մակարդակի քննությունը, այնուհետև գրաճանաչության երկրորդ և առաջին մակարդակները: Նա հասնում է իր հաջորդ նպատակին ևս՝ հանձնելով թվաբանության առաջին մակարդակի քննությունը:

Մելը ցանկանում էր օգնել ուրիշներին և հաճախում է կամավորության դասընթացների և սկսում է կամավորություն անել մտավոր խնդիրներ և հաշմանդամություն ունեցող մեծահասակների խմբակում: Քանի որ նա ցանկանում էր դասընթացավար դառնալ, հանձնում է մասնագիտական որակավորման ուսուցման աջակցության առաջին մակարդակը և հաջողությամբ հաճախում է ցկյանս կրթության ուսուցման դասընթացների, որը նա շուտով կավարտի: Այժմ ինքնավստահ Մելը հաճույքով ժամանակ է անցկացնում իր ընտանիքի հետ տնից դուրս: Նա 38 կիլոգրամ նիհարել է, կամավորություն է անում և շարունակում է սովորել:

-Այժմ ինձ ոչինչ չի կանգնեցնի: Ես ոչնչից նոր կյանք եմ ձեռք բերել և միայն այն բանի շնորհիվ, որ կրկին սկսեցի սովորել,- ժպտում է Մելը:

www.alw.org.uk/winners-stories/winner-story/2011/melanie-turner

Հանրային միասնություն, արդարություն և հավասարություն

Կրթության մակարդակը
մեծապես ներազդում
է մարդկանց
հնարավորությունների վրա՝
սկսած նրանց աշխատանքի
տեսակից մինչև կյանքի
տևողությունը:
Կրթության դրական
ազդեցությունը նկատելի է
վերջինիս վերարտադրողական
բնույթում. կրթության
ավելի բարձր մակարդակ
ունեցող մարդիկ հակված
են շարունակել սովորել և
որպես այդպիսին կրթությունը
շարունակելու ավելի շատ
հնարավորություններ ունեն,
քան կրթության ավելի ցածր
մակարդակ ունեցողները:

Մեծահասակների
կրթությունը կարող է
վաղ տարիքում չստացած
կրթության պակասը լրացնել
և ակտիվացնել հանրային
ներգրավվածությունը:
Տարրական հմտությունների
դասընթացներից մինչև
այլընտրանքային միջնակարգ
դպրոց կամ փախստականների
համար լեզվի դասընթացներ
առաջարկելով՝
մեծասահասակների
կրթությունը տալիս է
անհատական մակարդակում
կյանքը բարելավելու շատ
հնարավորություններ: Այն նաև
հանրային հավասարակշռման
մեծ դեր է կատարում՝

ստեղծելով ավելի արդար
հասարակություն և խթանելով
տնտեսական աճը:
Հանրային միասնության
առավել բարձր մակարդակի
հասնելու համար անհրաժեշտ
է առավել ակտիվ ներգրավել
այն խմբերին, որոնք չեն
մասնակցում կրթական
տարբեր գործընթացների:
Ճիշտ մոտեցում կիրառելու
դեպքում կավելանա մարդկանց
ներգրավվածությունը բոլոր
ոլորտներում՝ լինի դա
հասարակական կյանքի,
ժողովրդավարության,
տնտեսության, արվեստի թե
մշակույթի:

Լավագույն փորձի օրինակ

Լա Վեռնեդա-Մուրբ Մարթի մեծահասակների դպրոցում նորեկ մասնակցիներին ողջունելը և ճիշտ ընդունելը չափազանց կարևորվում է: Յուրաքանչյուր նոր մասնակցին անհատական մոտեցում է ցուցաբերվում, ժամանակ է տրամադրվում: Նախորդ տարիների մասնակիցները ընդունելության, գրանցման և խմբերի մեջ ընդգրկման ժամանակ կարևորագույն դեր են խաղում, քանի որ նրանք արդեն ունեն շփման փորձ և հասկանում են, թե ինչ է նշանակում առաջին անգամ գալ: Նոր մասնակցի կոնկրետ խմբում ընդգրկվելու մասին որոշումը կատարվում է երկխոսության և փոխհամաձայնության արդյունքում: Ուշադրություն է դարձվում նրան, որ յուրաքանչյուր մարդ հասկանա, թե ինչ գործընթացով է կատարվում ընտրությունը և ընդգրկվի այն խմբերում, որտեղ նա առավելագույնս կարող է սովորել: Անձնակազմն ու կամավորներն ամեն ինչ անում են, որ մասնակիցների մոտ քննության տպավորություն չստեղծվի:

Լավագույն փորձի օրինակ

Շվեդիայում առկա «Սովորելը խթանող ժողովրդական բաժրագույն դասընթացները», որոնք նպաստում են աշխատանք փնտրող երիտասարդների շարունակական կրթությանը, բավականին լավ արդյունքներ են գրանցել: Դասընթացներից հետո մասնակիցների քառասուն տոկոսը սկսել է կամ ավելի շատ աշխատել, կամ ավելի շատ սովորել, և ավելի քան երկու երրորդը հակված է շարունակել կրթությունը և հավատում է, որ կրթությունը դեպի աշխատանք տանող ուղին է:

Շվեդիայի ողջ տարածքում այս հաստատությունները փախստականների համար կազմակերպում են դասընթացներ, որոնք նպաստում են շվեդական հասարակությունում նրանց ինտեգրմանը, ինչպես նաև ստեղծվում են ուսումնական խմբակներ՝ ապաստարան փնտրող փախստականների համար: Այս կոնկրետ ջանքերը հաջողությամբ են պսակվել, քանի որ դրանք հիմնված են արդեն իսկ գոյություն ունեցող մեծահասակների կրթության կառույցների և կազմակերպությունների վրա, որոնք կանոնավոր կերպով հովանավորվում են պետական մակարդակով: Առկա է մեծահասակների կրթության կայուն մոդել, որը ճկուն արձագանք է տալիս է հասարակության մարտահրավերներին և նոր կարիքներին:

Զբաղվածություն և թվայնացում

Զբաղվածության և կրթության միջև դրական կապն ակնհայտ է: Կրթված աշխատակիցները կարևոր են նորարարության, արդյունավետության, մրցունակության և ձեռներեցության համար: Աշխատավայրում սովորելը իրենից ներկայացնում է ցկյանս ուսուսնառության կարևորագույն խթաններից մեկը, իսկ բոլոր շահառուների հետ սոցիալական հարաբերությունների ստեղծումը առավել քան կարևոր է: Մեծահասակների կրթության եվրոպական ասոցիացիան, կարևորելով հմտությունների բարելավումը, ինչպես նաև նոր հմտությունների ձեռք բերումը, գտնում է, որ զբաղվածության համար նպաստավոր է

ցանկացած ուսուսնառություն: Կանխատեսումները հստակ ցույց են տալիս, որ Եվրոպան ապագայում կարիք է ունենալու ավելի շատ գիտելիքի և ավելի քիչ չափով է օգտագործելու ցածր որակավորմամբ աշխատուժ: Դրա ամենալավ օրինակը թվայնացման զարգացումն է, որը հանգեցնելու է բազմաթիվ փոփոխությունների: Դա նշանակում է, որ մենք պետք է լրացնենք թվայնացման արդյունքում առաջացած բացը և վստահ լինենք, որ յուրաքանչյուր ոք ունակ է համակարգիչ, թաբլեթ կամ սմարթֆոն օտագործել: Մենք նաև պետք է ենթադրենք, որ աշխատանքի շատ տեսակներ կամ արդեն իսկ անհետացել են, կամ անհետանալու են,

իսկ փոխարենը նորերն են ստեղծվելու: Եվրոպան գիտելիքամետ աշխատուժի կարիք է ունենալու՝ այդ փոփոխություններին հարմարվելու համար, իսկ սովորելը այդ ուղղությամբ առանցքային ներդրումն է: Նույնը վերաբերում է նաև առցանց կրթությանը, որն առաջարկում է բազում հնարավորություններ՝ միևնույն ժամանակ նվազեցնելով մարդկային գործոնը, ինչը կարևոր է շատ սովորողների համար:

Տվյալներ հետազոտություններից

ԲեԼԼ (BeLL) ուսուսնասիրությունը ցույց է տալիս, որ մեծահասակների լիբերալ կրթությանը մասնացությունը բազմաթիվ առավելություններ ունի վերջիններիս համար: Դրանց ազդեցությունն ակնհայտ է նաև անհատի անմիջական սոցիալական խմբերի վրա՝ ընտանիք, աշխատավայր, այլ սոցիալական միջավայրեր: Այսինքն մեծահասակների լիբերալ կրթությունն ապահովում է օգուտներ հասարակության համար: 8646 հարցվողների 70-87 տոկոսը զգացել են դրական տեղաշարժ՝ սովորելու ոգևորության, հասարակական փոխըմբռնան, ընդհանուր բարեկեցության մեջ:

www.bell-project.eu/cms/wp-content/uploads/2014/06/BeLL-Survey-results.pdf, p. 122

Միգրացիա և ժողովրդագրական փոփոխություն

Մեծահասակների կրթությունը կարող է էական դեր ունենալ Եվրոպայում փախստականների ներկայիս իրավիճակին արձագանքելու հարցում: Քաղաքացիական և միջմշակութային կրթության միջոցով կարելի է մեծացնել տեղացիների և փախստականների միջև փոխըմբռնումը: Լեզվի կամ տարրական հմտությունների դասընթացների շնորհիվ փախստականներն ի վիճակի կլինեն դառնալ իրենց նոր հայրենիքի ակտիվ քաղաքացիներ: Ապագայում Եվրոպան ավելի շատ փախստականների կարիք է ունենալու, որպեսզի

հաղթահարի ներկայումս ընթացող ժողովրդագրական փոփոխությունները: Ժողովրդագրական փոփոխություններից կարևոր է նաև ակտիվ ձեռացմանը նպաստելը, որը հնարավոր կլինի ապահովել միայն կյանքի ողջ ընթացքում կրթության հասանելիության դեպքում: Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ կրթվող տարեցներն ավելի ակտիվ են, ավելի շատ են կամավորություն անում, ավելի երկար են աշխատում և ավելի առողջ են: Ուստի ժողովրդագրական ժգնածամի դեպքում խնդրի լուծումներից մեկը հենց կրթվող տարեցներն են, ովքեր նաև

բարենպաստ ազդեցություն են ունենում եվրոպական ժողովրդավարության վրա: Ավելին, սերունդների միջև փորձի և գիտելիքի փոխանակման միջոցով սովորելը հնարավորություն է տալիս տարեց, ավելի փորձառու մարդկանց և երիտասարդներին օգտվել միմյանց գիտելիքներից, մյուս կողմից էլ միասնական տեսլականը նպաստում է միջսերնդային համախմբմանը և հանրային երկխոսություննաը, ինչը կարևոր է ճգնաժամի ժամանակ:

Լավագույն փորձի օրինակ

Ֆաթիման Բոլանդիա է ժամանել 2013 թվականի նոյեմբերին մոր և երկու եղբայրների հետ: Նա Դուբլինում ապրել է երեք ամիս, հետո իր ընտանիքի հետ տեղափոխվել է Թուլլամոր: Ֆաթիման փախստական է Աֆղանստանից: Նա սկզբում գնում է Իրան, հետո՝ Միրիա, որտեղ ապրում է մոտ երեք տարի: Երբ նա ժամանում է Բոլանդիա, սկսում է մասնակցել Արդարադատության նախարարության կողմից ֆինանսավորվող լեզվի դասընթացների: Ֆաթիմայի կարծիքով դասընթացը իրեն մեկուսացնում էր և հնարավորություն չէր տալիս ինտեգրվել իռլանդացիների միջավայրին: Հետո նա տեղեկանում է մասնագիտական կրթության վերապատրաստման VIOS ծրագրի մասին, տեղափոխվում է այնտեղ և արդեն ավարտում է առաջին տարին: VIOS ծրագիրը երկու տարվա դասընթաց է, սովորաբար ուսանողները առաջին տարում ստանում են նախնական վկայական, իսկ երկրորդում՝ ավարտական վկայական: Ֆաթիման վստահ էր, որ ինքն ի վիճակի է ստանալ ավարտական վկայական երկու տարբեր առարկաներում և Թուլլեմորի կրթական կենտրոնի հովանավորությամբ նա ուսանում է ֆիզիկա և քիմիա: Ֆաթիման նաև իր պրակտիկ աշխատանքի համար օգտվում է Աթլոն տեխնոլոգիական ինստիտուտի հնարավորություններից: Ֆաթիման շատ ջանասեր է, անգլերենին հիանալի է տիրապետում: Նա կարծում է, որ Լաիս և Օֆֆալի կրթական և ուսումնական խորհուրդը նրան շատ են օգնել և նա ապագայի նկատմամբ մեծ հույսեր ունի:

Կայունություն

Բոլոր ոլորտներում կայունությունը Եվրոպայում դառնում է իսկական մարտահրավեր՝ միջավայրի պահպանումից և տրանսպորտից մինչև էներգաարդյունավետություն: Մի կողմից Եվրոպայի քաղաքացիները շատ տեղեկատվության կարիք ունեն, մյուս կողմից էլ կա նորարարությունների կարիք, որպեսզի ձևավորվի նոր ապրելակերպ, նոր ծրագրեր, նոր մոտեցումներ: Մեծահասակների կրթությունը կարող է տրամադրել ինֆորմացիա, բանավեճի հարթակներ և ստեղծարար մտքեր: Մեծահասակների կրթությունը

կայուն զարգացման երեք հիմնական հարթությունների՝ սոցիալական, տնտեսական և բնապահպանական, փոխկապակցման կարևոր գործիք է և կարող է նպաստել ՄԱԿ-ի 2030 թվականի օրակարգին: Կայուն զարգացման համար իրավամբ անհրաժեշտ է որոշակի կրթություն ստանալ հատկապես ոչ ֆորմալ կրթություն, որը կարող է մեծ ազդեցություն ունենալ: Մեծահասակների կրթությունը կարող է հսկայական ներդրում ունենալ ինչպես Լիսաբոնի կայուն, ընդգրկուն, խելամիտ աճի օրակարգին, այնպես էլ Ջունքերի օրակարգին: Մեծահասակների

կրթությունը կարող է խթանել աշխատատեղերի ստեղծումը, կայուն աճն ու միասնական թվային շուկայի ստեղծումը; Աջակցելով կայունությանը՝ մեծահասակների կրթությունը կարող է նպաստել միասնական էներգետիկ համակարգի ձևավորմանը և կլիմայի փոփոխության առաջադեմ քաղաքականությանը: Մեծահասակների կրթությունը կարող է ամրապնդել միասնական շուկան՝ աշխատողներին տրամադրելով ազատ տեղաշարժի համար անհրաժեշտ հմտություններ, ինչպես նաև խթանել եվրոպական արժեքներն ու վստահությունը:

Տվյալներ հետազոտությունից

Մեծահասակների կրթությունը կենտրոնական դեր ունի կայուն զարգացման համար: Դանիայում Ֆոլկեոպլիստոնգ կամ «Տեղեկատվություն մարդկանց համար» կոչվող դասընթացները հիմնված են քաղաքացիական հասարակության ձևավորման հյուսիսային ավանդույթների վրա: Խմբերը, որոնց հետ ուսանողները աշխատելու են, բազմազան են և ներառում են մեծահասակ կրթվողներին, տեղացիներին և դպրոցի ուսուցիչներին: Ծրագրերը, որոնցում ուսանողները աշխատելու են, թեմատիկորեն հետևյալն են՝

- Կայուն շինություններ և պարագաներ,
- Կայուն սնունդ,
- Համագործակցություն տեղական իշխանությունների, քաղաքացիական հասարակության տեղական մասնավոր կազմակերպությունների միջև, որի նպատակն է 2021 թվականի տեղական ծրագրի աշխուժացումը,
- Բնապահպանության և կայուն կառավարման համակարգեր,
- Էթիկական սպառում և գլոբալ քաղաքացիություն:

Լավագույն փորձի օրինակ

Ավստրիական “Umweltberatung” բնապահպանական խորհուրդը մշակել է էներգաարդյունավետ վարորդական վկայական: Դա գործիք է մասնավոր տարածքներում, մանր և միջին ձեռնարկություններում և համայնքներում էլեկտրաէներգիայի խնայողության համար:

Մեր առօրյայում էլեկտրաէներգիայի խնայողությունը նպաստում է էներգիայի ծախսի կրճատմանը, ինչը չափազանց կարևոր է աղքատության շեմին գտնվող մարդկանց համար:

Էներգիայի գիտակցաբար օգտագործումը և էլեկտրաարդյունավետ ապրելակերպի խթանումը նույնպես նպաստում է ծախսերի կրճատմանը և օգնում է աղքատության դեմ պայքարին:

Էլեկտրաէներգիայի գիտակցաբար սպառումը աշխատավայրում նույնպես նպաստում է ծախսերի կրճատման միջոցով մրցունակության բարձրացմանը: Ձեռնարկությունների կողմից քարոզվող ռեսուրսների ճիշտ օգտագործման սկզբունքը կարող է նպաստել, որ աշխատատողները իրենց անձնական կյանքում ևս կարևորեն կենսակայունությունը:

www.umweltberatung.at/ueber-uns-international-and-energie-fuehrerschein.at

Մեծահասակների կրթությունը և Եվրոպական քաղաքականությունները

Մեծահասակների կրթությունը նպաստում է՝

- ԵՄ-ի խելացի, կայուն և ներառական աճի ռազմավարությանը:
- Եվրոպական ռազմավարության առանցքային արժեքներին, այն է՝ հավասարությանը, հանրային միասնությանը, ակտիվ քաղաքացիությանը, ինչպես նաև ստեղծարարությանն ու նորարարությանը:
- Եվրոպայում զբաղվածության մակարդակի բարձրացմանը՝ մարդկանց օգնելով վերագտնել աշխատանք, սովորեցնելով նրանց հավելյալ հմտություններ և դարձնելով ավելի մրցունակ:
- Ցածր որակավորմամբ մարդկանց (որոնք, ըստ վիճակագրության, 80 միլիոնանոց հսկայական բանակ են կազմում) քանակի նվազեցմանը: Այս մարդիկ ավելի քիչ են ներգրավված

ցկյանս ուսումնառության գործընթացում:

Մեծահասակների կրթությունն օգնության և աջակցության ծրագրեր է իրականացնում այդ մարդկանց ձեռք մեկնելու համար:

- ԵՄ այն թիրախին համաձայն, ըստ որի պետք է ամենաքիչը 20 միլիոնով կրճատվի աղքատության կամ սոցիալական բացառման սպառնալիքի տակ գտնվող մարդկանց թիվը, քանի որ կրթությունը նպաստում է ինքնավստահության հաստատմանը, սոցիալական ներառմանը և զբաղվածությանը:

Աշխատանքից և աճից մինչև թվային միասնական շուկա, կլիմայի փոփոխությունից մինչև ներքին շուկա, միգրացիայից

մինչև գլոբալ հարցեր, մեծահասակների կրթությունը նպաստում է ոչ միայն ԵՄ-ի 2020 թվականի օրակարգին, այլև Ջունբերի օրակարգին: Բացի այդ մեծահասակների կրթությունը կարևոր միջոց է նաև ՄԱԿ-ի 2030 թվականի օրակարգի իրականացման և դրա կայուն զարգացմանը հասնելու համար: Մեծահասակների կրթությունը խաղաղ, բարգավաճ, համախմբված և ապագայի մարտահրավերներին դիմակայող Եվրոպային հասնելու անհրաժեշտ գործոններից է:

Հրատարակիչ՝ Մեծահասակների կրթության եվրոպական ասոցիացիա (ՄԿԵԱ)
Տեքստը՝ Գինա Էբներ (ՄԿԵԱ)՝ ՄԿԵԱ անդամների, Գործադիր խորհուրդի և Քարտուղարության
աջակցությամբ
Նախագիծը՝ Աուրա Վուորենրին (ՄԿԵԱ)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Այս հրատարակությունն իրականացվել է Ֆինլանդիայի
Կրթության և մշակույթի նախարարության ֆինանսական
աջակցությամբ:

Եվրոպական Հանձնաժողովի աջակցությունը սույն
հրատարակությանը չի հանդիսանում վերջինիս
բովանդակության հաստատում: Այն արտացոլում է
միայն հեղինակների տեսակետները, և Հանձնաժողովը
պատասխանատվություն չի կրում այստեղ զետեղված
բովանդակության ցանկացած տիպի կիրառման համար:

**EUROPEAN ASSOCIATION FOR
THE EDUCATION OF ADULTS**

Mundo-J, Rue de l'Industrie 10, B-1000 Brussels

Tel. +32 2 893 25 22, eaea-office@eaea.org

www.eaea.org